

[Laurits Pedersen.]

kunne foretage sine Indkøb billigere, saaledes at de Penge, som den enkelte har til Brug i sin Husholdning, kunde række videre. Der har ligget meget mere Værdi i, at man har kunnet samles om disse Opgaver i Fællesskab paa neutralt Grundlag, end hvis man havde fulgt det, som den højtærede Statsminister tilstræber gennem den Tale, han holdt paa Hindsgavl. Det er vel nok saadan, at dette for Danmark ejendommelige Forhold, som det jo er, vel ogsaa har bevirket, at vi ikke har været saa meget med i den internationale Bevægelse paa dette Omraade. Det er ganske naturligt, at vi ikke har dette, for i mange af de store Lande er denne Bevægelse vel nøje knyttet til det, som den højtærede Statsminister ogsaa ønsker den skulde være knyttet til herhjemme.

Statsministeren udtaler i denne Tale, at han i allerhøjeste Grad beundrer det Størværk, som Andelsbevægelsen paa Produktionsomraadet har skabt, men han kan i samme Forbindelse ikke afholde sig fra at give Landbruget nogle velmente Raad. Nu er disse Raad i Virkeligheden ikke originale; jeg tror nok, vi har hørt dem nogle Gange, ikke mindst fra Direktør Chr. H. Olesens Side. Det er det Raad, at Landbruget udmærket kan staa sammen om Produktionen, men der mangler i høj Grad noget, naar der skal handles, og saa maa man benytte Handelsstanden i meget videre Udstrækning, end man har gjort hidtil.

Det har vi hørt nogle Gange før, men jeg tør roligt paastaa, at det ikke passer. Er der nogen, der har taget Handelen og de specielt dygtige Mænd inden for alle Omraader af Handelen i Brug, er det Andelsforeningerne. De første mange Aar, Mejerierne eksisterede herhjemme, havde vi ikke selv Smøreksporthoreninger, og det var i Virkeligheden den private Handelsstand og de private Grossererere, der foretog Handelen paa de udenlandske Markeder. Vi havde mange dygtige Folk paa dette Omraade, som Mejerierne var udmærket tjent med, men jeg tør ogsaa roligt hævde, at siden Mejerierne stiftede Smøreksporthoreningerne, er det ikke gaaet mindre godt med Afsætningen af Smør. Og hvorfor? Selvfølgelig, fordi disse Foreninger har knyttet til sig de dygtigste, de overhovedet kunde finde paa dette Omraade, til at foretage denne Handel.

Akkurat det samme er jo Tilfældet med Hensyn til Slagtervirksomheden. Der sidder de dygtige Direktører, der Dag efter Dag

har foretaget Handelen herhjemme og paa de udenlandske Markeder. Man har ikke nogen som helst Ret til at paastaa, at det kunde gøres meget bedre, hvis man knyttede den private Handels Folk nærmere til sig. De har jo Ret til at tage denne Virksomhed op, og de kan jo konkurrere med dem, vi har inden for Andelsforeningerne, og se, om de kan gøre det bedre. Vi skal til fulde anerkende, hvis de kan gøre det bedre, og jeg tror, vi hurtigt vilde knytte nogle af dem til os, som kan gøre det bedre.

Jeg vil nævne en Ting som Indkøb af Foderstoffer. Jeg kan ikke faa Tid til at komme ind paa, af hvilken Grund disse Foreninger opstod, men enhver, der kender det mindste til disse Forhold, ved jo, hvorfor disse Andelssammenslutninger opstod i sin Tid. Det var jo, fordi den private Handelsstand ikke vilde gøre det, man forlangte fra Landbrugets Side: kontrolere Foderstoffer og Gødning, saa de, der skulde købe det, kunde være fuldstændig sikre paa, at det var reelt, det, man købte. Det var i høj Grad medvirkende til, at disse Selskaber blev oprettet i sin Tid. De har igennem hele det Arbejde, de har udført paa dette Omraade, vist, at de kunde konkurrere med de private Handelsfolk.

Jeg kan ikke faa Tid til at nævne disse forskellige Selskaber; der er heller ingen Grund til at gøre det. Jeg vil gerne nævne et enkelt Selskab, som nøje er tilknyttet visse Selskaber inde i Byerne, Selskaber, som gennem deres Medlemskreds vel nok har nøje Tilknytning til det socialdemokratiske Parti. Det er Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. Den har nøje Tilknytning til Brugsforeningerne inde i Byerne, og jeg tør roligt hævde efter det mangeaarige Kendskab, jeg har til Samarbejdet mellem disse Byforeninger og Fællesforeningen, at der er i Praksis foretaget et Samarbejde mellem Arbejder og Bonde. Den højtærede Statsminister ynder en Gang imellem at tale om dette Forhold. Det er aldrig blevet til andet end teoretisk Tale; i Praksis har Statsministeren aldrig vist, at han virkelig vilde noget Samarbejde. Gennem disse to Organer, Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger og de mange Snese af Brugsforeninger rundt om i Landets Byer, som i væsentlig Grad har sine Medlemmer i Arbejderstanden, er der gennem mange, mange Aar foregaaet et Samarbejde, tør jeg sige, uden Gnidninger praktisk talt, et Samarbejde, som har den allerstørste Betydning. Jeg tror i Virkeligheden, at mange socialdemokratiske Medlemmer i denne Sal, der har nøje Tilknytning til denne Bevægelse i